

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Hermes Theologicvs, Id est Synopsis totius Theologiæ, perspicuè, doctè, subtiliter, ac breviter discussa

Et In octo Partes ... distincta ...

De Peccatis Et Gratia

Vindalium, 1646

Sectio II. De diuisione gratiæ actualis, in operantem, & cooperantem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38789

cursum quendam specialem, & supernaturalem à Pelagio nunquam admissum, ut patet ex lib. 1. cap. 14.

SECTIO II.

De diuisione gratia actualis in operantem & cooperantem.

CONCLUSIO VNICA.

GRatia actualis benè diuiditur in Operantem & cooperantem.) Ita colligitur ex Scriptura, Conciliis, & Patribus, quatenus sæpe aiunt, Deum in nobis, & nobiscum operari; priori enim loquendi modo indicatur gratia operans, posteriori cooperans: speciatim verò notandum est illud Augustini libro de gratia & libero cap. 17. cooperando perficit quod operando incipit, quoniam ipse ut velimus operatur incipiens, qui volentibus cooperatur perficiens. Et postea, ut ergo velimus sine nobis operatur, cum autem volumus, & sic volumus ut faciamus, nobiscum operatur.

Ex quibus Augustini verbis insurgit triplex dubitatio, prima, quo sensu ille dicat, Deum operari in nobis sine nobis,

vt velimus; cū velle sit actus à voluntate nostra elicitus. Respondeo hoc non ita debere intelligi, vt voluntas nostra merè passiuè se habeat, ad motum illum in quo gratia operans consistit; cū enim sit actus vitalis, à potentia vitali efficienter procedere debet. Sensus igitur est, gratiam operantem esse illam, qua Deus operatur in nobis vt velimus, non quidem sine nobis physicè operantibus, sed sine nobis moraliter seu liberè concurrentibus. Non enim illæ actiones nobis tribui solent, quæ fiunt sine libertate, quæque dicuntur actiones hominis; sed eæ duntaxat ad quas nos liberè determinamus, & quæ propriè actiones humanæ appellantur.

Secunda difficultas, quomodo gratia operans distinguatur ab excitante. Respondeo non distingui realiter sed tantum quoad voces, nam etiam excitans consistit in pia intellectus cogitatione, & motu voluntatis, qui actus fiunt in nobis sine nobis; quoniam Deus in nobis eos producit ante consensum nostrum liberum, etsi ad illos physicè, & vitaliter concurramus. Et hoc ipsum clarè colligitur ex verbis Augustini antea relatis: dum enim ait, ipse vt vel velimus operatur incipiens, ostendit initium salutis

nostræ à gratia operante pendere. At certum est ex Concil. Trident. sess. 6. cap. 5. initium salutis à gratia excitante procedere, ex quo sequitur, gratiam operantem ab excitante non distingui.

Tertia difficultas est, quod nam sit discrimen inter gratiam operantem, & cooperantem. Respondeo, idem esse discrimen inter gratias illas, ac inter gratiã excitantem, & adiuuantem; hæc enim gratiæ diuisio cum illa coincidit, vt ex dictis satis manifestum relinquitur. Itaque sicut ex probabilis sententia, eadem est gratia excitans, & adiuuans; ita illa eadem gratia qua Deus operatur in nobis vt velimus, quando vocationi consentimus, nobiscum cooperatur, adeoque simul est gratia operans, & cooperans, diuerso respectu.

Si quis tamen cum aliis putet, gratiam excitantem iuuare tantum moraliter, dicendum est eam realiter distingui ab adiuuante, quæ causalitatem realem & physicam necessariò infert; eodemque modo gratia operans, à cooperante distinguenda est.

Atque ex his collige, quid dicendum sit de alia vulgari diuisione gratiæ actualis in præuenientem, & comitantem seu subsequenterem; ea enim coincidit

